

Kijk, ons Gobi-boek!

Leerkracht handleiding

Inleiding

Deze les gaan we het hebben over bloemen/planten/dieren/vegetatie en mensen in de Gobi woestijn. De leerlingen maken een boekje over het leven in de Gobi woestijn.

Doelstellingen

Aan het einde van de les:

- hebben de leerlingen gericht gezocht naar informatie over het leven in de Gobi woestijn.
- hebben de leerlingen kennis gemaakt met de bloemen/planten/mensen/dieren die in de Gobi woestijn leven.
- hebben ze informatie over het leven in de Gobi woestijn op een creatieve manier verwerkt in een klassikaal boek.

Doelgroep

Deze les is bedoeld voor groep 7 en 8.

Vakken en kerndoelen

Schriftelijk onderwijs:

Kerdoel 8

De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.

Oriëntatie op jezelf en de wereld. Ruimte:

Kerdoel 47

De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen- en buitenland, vanuit de perspectieven landschap, wonen, werken, bestuur, verkeer, recreatie, welvaart, cultuur en levensbeschouwing. In ieder geval wordt daarbij aandacht besteed aan twee lidstaten van de Europese Unie en twee landen die in 2004 lid werden, de Verenigde Staten en een land in Azië, Afrika en Zuid-Amerika.

Informatie

Vegetatie

Alhoewel de omstandigheden in de woestijn bar zijn, zijn er nog steeds planten die kunnen overleven. Hieronder een aantal voorbeelden:

Saxaulbomen

Door de Saxaul bomen is het voor mensen en dieren mogelijk om te leven in de Gobi-woestijn. De boom slaat namelijk water op achter de bast. Dit water wordt geogst door de nomaden. Ook de wortels van de Saxaulboom worden gebruikt door de nomaden. Ze bevatten namelijk stoffen die gebruikt worden om ziekten te genezen.

Wilde uien

In de Gobi-woestijn, vlak bij de grens van Mongolië, groeien wilde uien. Ze zijn ook een voedingsbron voor mens en dier. Men zegt dat ze naar hazelnoot smaken.

Struikgewas

Naast de planten die water bevatten, zijn er ook struiken die in de woestijn kunnen overleven. Een voorbeeld hiervan is de Tamarix. Dat is een familie van struiken. Ze worden gemiddeld 8-16 meter hoog. Ze zijn fleurig en geven kleur aan de woestijn.

Saltwort

Een plant is echt uniek in de Gobi-woestijn. Het is de Saltwort. De plant lijkt op het eerste gezicht op onkruid en kan goed omgaan met hoge concentraties zout. De plant komt dan ook voor in de Zout Woestijn. Dat is het minst vegetatieve gebied in de regio. Het zoutgehalte is daar namelijk zo hoog, dat er bijna geen vegetatie is. Waar andere planten dood gaan door al het zout, overleeft de Saltwort (Plants, 2011).

Dieren

Er leven verschillende dieren in de Gobi-woestijn. Naast kamelen is de Gobi ook het thuis van gazelles en antilopen, wilde Mongoolse paardjes ofwel takhis, yakken en de enige woestijnbeer ter wereld. Van deze Gobi beer zouden er slechts vijftig in leven zijn.

Verder grazen er paarden, schapen, geiten en kamelen, veelal in kuddes die bij mensen horen, maar soms ook wel in het wild. Zelfs kamelen leven hier nog in het wild, als ze geen doek of band om hun hals hebben horen ze niet bij mensen (Jaqueline, 2013).

Bij Yolyn Am ligt tien maanden per jaar nog steeds een dikke laag ijs van zeker tien meter. De gletsjer in deze vallei die letterlijk Gierenbek heet,

zorgt ervoor dat de rivier bijna het gehele jaar is bevroren. Zoals de naam van de vallei eigenlijk al belooft, vliegen zwermen gieren hier ook echt boven je hoofd.

Tijdens de dooiperiode worden nog geregeld fossielen en andere restanten gevonden. Een klein museum in dit zuidelijke gedeelte van de Gobi heeft een collectie botten en eieren van dinosaurussen en opgezette dieren zoals wolven en vogels die nog steeds in de Gobi wonen. (Dekker)

Nomaden

Door de extreme weersomstandigheden, is het land dunbevolkt. De woestijn wordt gerekend tot de periferie van China en Mongolië. In het gebied zijn geen grote nederzettingen. De meeste mensen die in de woestijn wonen, leven als nomaden (Mongolia culture and history). Enerzijds zijn dat de Han-Chinezen en anderzijds Mongolen. Doordat de Gobi-woestijn in twee landen ligt, verplaatsen de nomaden zich in beide gebieden. De tenten waarin ze wonen noem je ook wel Yurts. De nomaden zien er niet opvallend uit. Ze dragen namelijk vaak westerse kleding. Verder wonen ze in hoge, witte tenten die gemaakt zijn van doek (Gobi Expedition, 2010).

Het belangrijkste dier om in leven te blijven is de kameel. Hij wordt gebruikt voor meerdere doeleinden: als transportmiddel op zoek naar nieuw water; de vacht om hen warm te houden 's nachts; en de melk van de vrouwtjeskameel drinken ze.

Lesidee

Introductie

U blikt terug op de vorige les en vertelt dat we deze les ons nog meer gaan verdiepen in het leven in de Gobi woestijn. Dit gaan we doen door het maken van een boek met de hele klas. U benoemt de lesdoelen.

Inleiding

U geeft de leerlingen informatie over dieren/planten/bloemen/mensen die er in de Gobi-woestijn leven. Laat de leerlingen ondertussen notities maken en de vragen beantwoorden op het werkblad.

Kern

U gaat de klas in groepen verdelen. Het is belangrijk dat er ten minste 4 groepen zijn. Mochten er teveel leerlingen in 1 groep komen kunt u er voor kiezen om het onderwerp 'klimaat' aan het boek toe te voegen.

Groep 1: dieren

Groep 2: planten

Groep 3: bloemen

Groep 4: mensen

Groep 5: klimaat

Per groep moeten er minimaal 2 A4tjes met informatie komen. Deze A4tjes moeten tekst en afbeeldingen bevatten. De leerlingen mogen dit weergeven doormiddel van informatieve tekst, gedichten, afbeeldingen, tekeningen, tekst voor een lied en eigen ideeën.

U geeft de leerlingen de opdrachtenkaarten en neemt deze kort door. Vervolgens kunnen de leerlingen aan de slag. Na een kwartier evalueert u kort hoe het gaat en laat u de leerlingen tips geven aan elkaar. Geef op tijd aan hoe lang de leerlingen nog hebben voordat u de les afsluit.

Afsluiting

U geeft de leerlingen de opdracht om alle materialen op de ruimen. Vervolgens evalueert u met de leerlingen hoe de les verliep. Hoe ging het samenwerken?

U laat de groepjes hun bladzijdes presenteren. Vervolgens verzamelt u alle bladzijdes en bundelt dit tot een boek. U kunt er voor kiezen om de bladzijdes aan elkaar te nieten of in een map met insteekhoezen te verzamelen. U kunt de voorkant van het boek door leerlingen laten ontwerpen of de voorkant gebruiken uit de bijlage.

Tijdsplanning

Introductie	2 minuten
Inleiding	10 minuten
Kern	35 minuten
Afsluiting	13 minuten
Totaal	60 minuten

Materialen

Introductie >

Inleiding > Werkblad voor de leerlingen

Kern > werkblad met notities, computer, printer, Bosatlas, lijm, scharen, (kleur)potloden, liniaal, muziekinstrumenten, stevig wit A4 papier, gekleurd papier.

Afsluiting > nietmachine/map met insteekhoezen, prullenbak.

Bronnen

Dekker, M. d. (sd). Opgeroepen op 12 16, 2014, van Azie:

www.azie.nl/mongolie/highlight/gobi-woestijn/

Gobi Expedition (2010). [Film].

Jaqueline. (2013, 10 13). Opgeroepen op 12 15, 2014, van Reisreporter:

<https://www.reiskrantreporter.nl/reports/4362-op-safari-in-de-gevaarlijke-gobiwoestijn-van-mongolie>

Mongolia culture and history. (sd). Opgeroepen op oktober 31, 2014, van Discover mongolia:

http://www.discovermongolia.mn/country/Nomad_lifestyle.html

Plants. (2011, Maart 28). Opgehaald van Gobi desert: <http://gobidesert.org/content/plants>

Ruitenburg, B. (2012, september 9). *China vecht tegen verwoestijning*. Opgeroepen op oktober 31, 2014, van De Aziatische Tijger:

<http://www.aziatischetijger.nl/2012/09/09/china-vecht-tegen-verwoestijning/>

- De grote Bosatlas

- Scriptie over de Gobi woestijn

De Gobi woestijn

